پژوهشی

بررسی میزان آگاهی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در خصوص قوانین و مقررات سقط جنین در سال ۱۳۹۰

دکتر ناهید کاظم زاده * - دکتر زهرا شعبان نژاد خاص - دکتر نسترن بهادری*****

* متخصص پزشکی قانونی، استادیار گروه پزشکی قانونی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

** دستیار پزشکی قانونی، گروه پزشکی قانونی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

*** پزشک عمومی،دانشگاه علوم پزشکی تهران،تهران،ایران

چکیده

زمینه و هدف: سقط جنین در تمام دنیا از اهمیت خاصی برخوردار است. در قوانین اسلامی نیز به این مساله اهمیت بسزایی داده شده است. سازمان بهداشت جهانی (WHO) تخمین می زند که یک هشتم مرگ های ناشی از حاملگی به علت سقط های غیر قانونی است. عدم آگاهی و آموزش خوب دانشجویان پزشکی از قوانین و مقررات سقط جنین می تواند در آینده نزدیک سلامت مادران باردار را به خطر اندازد و مشکلاتی برای جامعه پزشکی ایجاد نماید. این مطالعه با هدف تعیین میزان آگاهی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در خصوص قوانین و مقررات سقط جنین در سال ۱۳۹۰ انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه به صورت مقطعی انجام شده و ۲۰۰ نفر از دانشجویان پزشکی که در مقاطع مختلف تحصیلی بودند (علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، کارآموز و کارورز) به صورت تصادفی انتخاب شدند و از نظر میزان آگاهی قوانین و مقررات سقط جنین مورد ارزیابی قرار گرفتند. پس از تعیین اعتبار و پایایی جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده گردید و پس از تکمیل، تجزیه و تحلیل آماری توسط نرم افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها: از مجموع ۲۰۰ نفر ۶۲/۵٪ زن و ۳۷/۵٪ مرد بودند. میزان آگاهی دانشجویان مرد و زن از نظر آماری تفاوت معناداری داشت. میزان آگاهی دانشجویان مرد از زن بیشتر بود. میزان آگاهی دانشجویان علوم پایه ۲۸٪ (در حد ضعیف)، دانشجویان فیزیوپاتولوژی ۳۸٪ (در حد متوسط)، دانشجویان کارآموزی ۵۵٪ (در حد متوسط) و دانشجویان کارورزی ۴۸٪ (در حد متوسط) بود. بین میزان آگاهی دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی از نظر آماری تفاوت معنا داری وجود داشت و میزان آگاهی دانشجویان کارآموز بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه که سطح آگاهی دانشجویان در حد متوسط بود، به نظر می رسد آموزه‌های قانونی باید به نحو موثرتری در دروس دانشگاهی گنجانده شود و برنامه های باز آموزی و کارگاه های آموزشی جهت افزایش آگاهی کادر درمان برگزار شود تا از کاهش دانش افراد با فاصله گرفتن از زمان تحصیل جلوگیری شود. بی شک با انجام چنین اقداماتی از مشکلات قضایی دامنگیر گروه‌های پزشکی کاسته خواهد شد و به افزایش سلامت جامعه‌ی زنان باردار نیز کمک خواهد شد

واژگان کلیدی: آگاهی، قوانین، سقط جنین، دانشجویان پزشکی

وصول مقاله:۱۳۹۲/۵/۵ تایید مقاله: ۱۳۹۲/۷/۲۰

نویسنده پاسخگو: دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پزشکی، گروه پزشکی قانونی تلفن ثابت: ۶۶۴۰۵۵۸۸-۰۲۱
Shabannejadkhas@gmail.com

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

مقدمه

خروج محصولات حاملگی پیش از اینکه قابلیت حیات داشته باشد را سقط می گویند (۱). سقط جنین جنایی به خارج کردن جنین از رحم در غیرموارد علمی یا غیر درمانی که از روی عمد صورت می پذیرد، اطلاق می‌شود (۲،۳). سقط جنین در تمام دنیا از اهمیت خاصی برخوردار است. در قوانین اسلامی نیز به این مساله اهمیت بسزایی داده شده است. مجازات سقط جنین بر اساس ماده ۶۲۴ قانون مجازات اسلامی برای پزشک و ماما (اعم از مباشر یا معاون) دو تا پنج سال حبس پیش بینی شده است و سقط جنین پس از چهار ماهگی دارای دیه کامل می باشد (۴،۵). اگر چه سقط جنین یکی از موضوعات حقوقی و کیفری تلقی می‌شود ولی به تدریج به نقطه ثقل رشته‌های علوم پزشکی از یک سو و شاخه‌های مختلف علوم انسانی نظیر فلسفه، اخلاق، ادیان، مذاهب، جامعه شناسی، روانشناسی و حقوق از سوی دیگر تبدیل شده است. در اخلاق پزشکی نیز شاید هیچ موضوعی به اندازه سقط جنین جالب توجه نبوده و عقاید عمومی را تحت تاثیر قرار نداده باشد (۶). از دیدگاه پیروان مکتب اصالت وظیفه، قابلیت در ادراک، نکته مهم و شرط لازم برای مختار بودن اخلاقی است. البته پیروان این مکتب به چند دسته تقسیم شده‌اند، عده‌ای قانونی بودن سقط جنین را در راستای حق حیات، آزادی و سلامت بدنی زنان می‌دانند ولی عده ای حق جنین را مقدم می شمرند (۷). برای اخذ یک تصمیم اخلاقی در مورد سقط جنین مسایلی که باید مد نظر قرار گیرد: خواسته های مادر (زن باردار)، خواست‌های اخلاقی جنین، مرحله رشد جنین، وجود تناقض‌ها، ارزیابی اخلاقی سقط جنین در جامعه می‌باشد (۸). ایران در سال ۱۳۷۰ سقط جنین را برای حفظ جان مادر قبل از ولوج روح مجاز شمرده است ولی در این قانون در خصوص ناهنجاری‌ها و بیماری‌های جنین نکته‌ای ذکر نشده بود که این مشکل در قانونی که در سال ۱۳۸۴ تصویب شد، تا حدودی رفع و اعلام گردید، بیماری جنین که به علت عقب‌افتادگی یا ناقص الخلقه بودن، موجب حرج مادر گردد و یا بیماری مادر که با تهدید جانی مادر توام باشد، قبل از ولوج روح (چهار ماهگی) با رضایت زن جایز است (۹). سازمان بهداشت جهانی (WHO) تخمین می‌زند که یک هشتم مرگ‌های ناشی از حاملگی به علت سقط‌های غیر قانونی است (۱۰). همچنین طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی هر ساله دویست هزار زن، یعنی هر یک دقیقه یک زن جان خود را به علت عوارض ناشی از سقط عمد و اغلب غیر قانونی از دست می دهد که ۹۹٪ درصد این مرگ‌ها و عوارض در کشورهای در حال توسعه رخ می دهد (۱۱). در مطالعه‌ای که مجوزهای سقط جنین صادر شده توسط سازمان پزشکی قانونی کشور طی یکسال از تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۱ لغایت ۱۳۸۳/۹/۳۰ را بررسی کرده بود، علت سقط درمانی در ۶۴٪ موارد بیماری و ناهنجاری‌های جنینی و در ۳۶٪ موارد بیماری مادر بوده است. مهم‌ترین ناهنجاری و بیماری آنانسفالی و تالاسمی ماژور می باشد و مهم‌ترین بیماری نزد مادران، بیماری قلبی و عروقی است. میانگین سن مادران در زمان صدور مجوز ۲۹/۴ سال و میانگین سن جنین ۱۲/۸هفته بوده است (۱۲). در مطالعه‌ای که بر روی مراجعین درخواست سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی تهران از خرداد ۷۸ تا اردیبهشت ۷۹ انجام گردید در ۵۱/۴٪ موارد مجوز صادر شد (۱۳). در مطالعه دیگری که در سال ۱۳۸۴ بر روی مراجعین مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی کرمان مراجعه کرده بودند، انجام شد ۶۸٪ مجوزها به علت ناهنجاری‌های جنین و ۳۲٪ به علت بیماری‌های مادر صادر شد، که میانگین سن جنین ۱۷ هفته و میانگین سن مادر ۲۹ سال بود (۹). در مطالعه‌ای که میزان آگاهی متخصصین زنان و زایمان و ماماهای شهر کرمان را در خصوص قوانین و مقررات سقط جنین در سال ۱۳۸۷ بررسی کرده بود از مجموع ۱۴۳ نفر، ۱۴٪ متخصص زنان و ۸۶٪ ماما بودند. از کل تعداد مورد بررسی ۱۵/۴٪ آگاهی متوسط و ۸۴/۶٪ آگاهی خوب داشتند. بین تحصیلات و سطح آگاهی و بین وضعیت شغلی و سطح آگاهی رابطه معنی‌داری وجود داشت (۱۴). در مطالعه‌ای روی سقط‌های عمدی در مقایسه با سقط‌های خود بخودی در بیمارستان زنان رویین تن آرش مهر که در سال‌های ۷۱ تا ۷۴ انجام شده بود، ۱۱۱۵ خانم باردار با تشخیص سقط در

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

مراحل مختلف در این فاصله زمانی مراجعه کرده بودند که از این تعداد ۹/۱٪ سقط به صورت عمد صورت گرفته بود. در این مطالعه القای سقط تماما غیر قانونی و در اکثر موارد توسط پرسنلی در اماکن نامعلوم انجام شده بود (۱۱). با توجه به اینکه این موضوع دارای اهمیت ویژه‌ای می باشد و این مطالعه در میان دانشجویان پزشکی تاکنون انجام نگرفته است، بر آن شدیم که میزان آگاهی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران را در خصوص قوانین و مقررات سقط جنین را مورد بررسی قرار دهیم.

روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه مقطعی بود که به روش توصیفی به منظور بررسی آگاهی دانشجویان رشته پزشکی مشغول به تحصیل، در مقاطع مختلف در دانشگاه علوم پزشکی تهران تشکیل دادند. حجم نمونه با استفاده از فرمول حجم نمونه محاسبه شد که بر اساس مطالعات مشابه در نظر گفته شد و حجم نمونه ۲۰۰ نفر بدست آمد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده گردید که این پرسشنامه در دو بخش تنظیم شده بود. بخش اول مشخصات فردی شامل جنس، مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل و گذراندن واحد پزشکی قانونی. بخش دوم سوالاتی در زمینه مسایل بالینی و قانونی سقط جنین بود که شامل ۱۱سوال بود. به منظور کاهش خطای ناشی از پاسخ صحیح تصادفی برای هر سوال یک گزینه نمی‌دانم در نظر گرفته شد (به جواب صحیح نمره یک و به جواب نمیدانم نمره صفر تعلق می گرفت). در نهایت مجموع امتیازات کسب شده آگاهی بین ۱۱-۰ بود. نمرات کسب شده در سطوح ضعیف، متوسط و خوب دسته بندی گردید. بدین ترتیب، دامنه نمره آگاهی ضعیف (۴-۰) و دامنه آگاهی متوسط (۸-۵) و دامنه آگاهی خوب (۱۱-۹) لحاظ شد. برای بررسی پایایی، پرسشنامه ها به صورت تصادفی بین ۲۰۰ نفر از دانشجویان توزیع شد که α کرونباخ برابر ۰/۷۱ محاسبه شد. سپس با اخذ معرفی نامه و کسب اجازه، پژوهشگر ضمن معرفی خود و بیان هدف از انجام پژوهش و اخذ رضایت نامه و نیز با عنایت به محرمانه ماندن اطلاعات با مراجعه به دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران و بیمارستان‌های وابسته، پرسشنامه را بین دانشجویان رشته پزشکی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند، توزیع نمود و تا تکمیل شدن پرسشنامه‌های مورد نظر این امر ادامه یافت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS انجام گردید. ابتدا نرمال بودن توزیع نمره آگاهی بررسی شد که در اینجا از آزمون کلموگروف اسیرنوف استفاده شد. با توجه به P=۰/۰۱۲ به این نتیجه رسیدیم که توزیع آماری نمره آگاهی نرمال نیست. پس به جای آزمون t-test و آنالیز واریانس از آزمون من ویتنی یو برای بعضی متغیرها و برای برخی دیگر از آزمون کراسکال والیس استفاده کردیم. $P \leq ۰/۰۵$ معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۲۰۰ پرسشنامه توزیع شد و مورد ارزیابی قرار گرفت. از ۲۰۰ پرسشنامه‌ی توزیع شده تعداد ۱۲۵ نفر (۶۲/۵٪) زن و تعداد ۷۵ نفر (۳۷/۵٪) مرد بودند. میانگین میزان آگاهی دانشجویان مرد ۴۷٪ و دانشجویان زن ۳۹٪ بود و بین میزان آگاهی دانشجویان مرد و زن از نظر آماری تفاوت معناداری وجود داشت و میزان آگاهی دانشجویان مرد بیشتر بود (p= ۰/۰۰۲).

بیشترین فراوانی دانشجویان شرکت کننده در پژوهش مربوط به مقطع تحصیلی کارآموزی و برابر با ۵۷ نفر بود که ۲۸/۵٪ کل دانشجویان شرکت کننده در پژوهش را به خود اختصاص می‌داد و کمترین فراوانی به مقطع تحصیلی فیزیوپاتولوژی مربوط بود که ۳۹ نفر و معادل ۱۹/۵٪ کل شرکت کنندگان بود. دانشجویان مقطع علوم پایه ۵۲ نفر معادل ۲۶٪ کل شرکت کنندگان بود و در مقطع کارورزی نیز ۵۲ نفر در پژوهش شرکت داشتند که ۲۶٪ درصد کل شرکت‌کنندگان در پژوهش بود.

میانگین میزان آگاهی دانشجویان علوم پایه ۲۸٪، دانشجویان فیزیوپاتولوژی ۳۸٪، دانشجویان کارآموزی ۵۵٪ و دانشجویان کارورزی ۴۸٪ بود و بین میزان آگاهی

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی از نظر آماری تفاوت معنا داری وجود داشت و میزان آگاهی دانشجویان کارآموز بیشتر بود.

۱۶۶ نفر (۸۲٪) از شرکت کنندگان مجرد و ۳۴ نفر (۱۸٪) متاهل بودند. میانگین میزان آگاهی دانشجویان متاهل ۴۷٪ و دانشجویان مجرد ۴۱٪ بود و بین میزان آگاهی دانشجویان متاهل و مجرد از نظر آماری تفاوت معنا داری وجود نداشت (p= ۰/۰۹)

۷۸ نفر از شرکت کنندگان معادل ۳۹٪ کل شرکت کنندگان واحد پزشکی قانونی را گذرانده و ۱۲۲ نفر معادل ۶۱٪ از کل شرکت کنندگان واحد پزشکی قانونی را نگذرانده بودند. میانگین میزان آگاهی دانشجویانی که واحد پزشکی قانونی را گذرانده بودند ۵۳٪ و دانشجویانی که این واحد را نگذرانده بودند ۳۱٪ بود و بین میزان آگاهی دانشجویانی که واحد پزشکی قانونی را گذرانده بودند با دانشجویانی که این واحد را نگذرانده بودند از نظر آماری تفاوت معناداری وجود داشت و میزان آگاهی دانشجویانی که واحد پزشکی قانونی را گذرانده بودند بیشتر بود (p< ۰/۰۰۱). میانگین آگاهی کل دانشجویان ۴۲٪ و در حد متوسط بود.

کمترین آگاهی به میزان صفر درصد و مربوط به چند تن از دانشجویان مقطع علوم پایه و بیشترین آگاهی ۸۴/۶٪ و مربوط به چند تن از دانشجویان مقطع کارآموزی بود. در مطالعه‌ی حاضر ۸۵/۵٪ دانشجویان فقط برخی از اختلالات ژنتیکی را جزء موارد مجاز سقط درمانی می‌دانستند. در مورد مرجع صدور مجوز سقط جنین درمانی که خطر جانی برای مادر دارد، تنها ۲۰/۵٪ از دانشجویان پاسخ صحیح دادند.

در این مطالعه ۲۹/۵٪ از دانشجویان معتقد بودند که تنها رضایت پدر جهت انجام سقط درمانی کافی است و ۵۵/۵٪ وجود رضایت پدر و مادر هر دو را الزامی می دانستند. ۱۵٪ رضایت مادر را کافی دانستند. همچنین ۲۸/۵٪ از دانشجویان به درستی می‌دانستند که دیه سقط جنین از سن ۱۹ هفتگی در جنین دختر و پسر متفاوت است.

۳۸/۵٪ دانشجویان می‌دانستند که در بارداری ناشی از تجاوز تنها در صورت وجود اندیکاسیون‌های مادری یا جنینی مجاز به سقط جنین هستیم. همچنین در مورد مجوز سقط در زن باردار مبتلا به صرع مقاوم به درمان چند دارویی ۲۴/۵٪ پاسخ صحیح دادند. ۳۸/۵٪ دانشجویان می‌دانستند که در بارداری ناشی از تجاوز تنها در صورت وجود اندیکاسیون های مادری یا جنینی سقط، مجاز به سقط جنین هستیم.

۴۱٪ از دانشجویان به اشتباه پاسخ دادند که ابتلای جنین به "سندرم داون" اندیکاسیون سقط قانونی جنین نیست. در حالی که در مورد مادری که تحت تاثیر اشعه‌ی ایکس یا گاما قرار گرفته باشد ۶۳/۵٪ به درستی می دانستند که این مساله اندیکاسیون سقط نمی‌باشد. ۴۳٪ از دانشجویان می دانستند که مصرف رآکوتان اندیکاسیونی برای سقط نیست. در مورد این سوال که آیا پیگیری قانونی سقط جنین به شاکی خصوصی نیاز دارد، ۶۱٪ از دانشجویان به درستی پاسخ خیر دادند و ۵۸/۵٪ درصد دانشجویان می‌دانستند که سقط جنین نیز مشمول قانون افزایش دیه در ماه‌های حرام می‌شود.

بحث

در این مطالعه که آگاهی ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران از قوانین و مقررات سقط جنین در سال ۱۳۹۰ مورد ارزیابی قرار گرفت، ۳۴/۵٪ از دانشجویان آگاهی در حد ضعیف، ۵۵٪ از دانشجویان آگاهی در حد متوسط و ۱۰/۵٪ از دانشجویان آگاهی در حد خوب داشتند. در مطالعه‌ای که با هدف بررسی آگاهی متخصصین زنان و زایمان و ماماهای شهر کرمان از قوانین و مقررات سقط جنین در سال ۱۳۸۷ انجام شده بود، ۱۵/۴٪ از آگاهی متوسط و ۸۴/۶٪ از آگاهی خوبی برخوردار بودند (۱۴). در مطالعه‌ی مشابهی که در شهر یزد انجام شده بود ۲۵/۵٪ از افراد از آگاهی خوب، ۳۹/۱٪ از افراد از آگاهی متوسط و ۳۵/۴ از آگاهی ضعیفی برخوردار بودند (۱۵). در مطالعه‌ای که در استرالیا در مورد جنبه‌های حقوقی حرفه پزشکی انجام شد تنها یک سوم پزشکان مورد بررسی، آگاهی مطلوب و قابل قبولی داشتند (۱۶). علت همخوان نبودن نتایج پژوهش ما با مطالعات انجام شده بر روی متخصصین زنان و زایمان و ماماهای

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

شهرهای کرمان و یزد را می‌توان چنین توجیه کرد که پزشکان و ماماهای شرکت کننده در مطالعات قبلی به علت تجربه‌ی کاری با این قوانین آشنا شده‌اند و چه بسا در دوران خدمت خود با مواردی برخورد کرده باشند که آنان را موظف به مطالعه و پرسش در این زمینه کرده باشد و نیز در دوره‌های بازآموزی که سالیانه در کشور برگزار می‌شود اطلاعاتی را کسب کرده باشند، ولی دانشجویان پزشکی به علت عدم درگیری مستقیم با مسایل و مشکلات بیماران و نداشتن مسوولیت در این زمینه چنین اجباری را برای آموزش بیشتر در این زمینه در خود احساس نکرده‌اند. در مطالعه‌ی حاضر سطح آگاهی دانشجویان مرد از دانشجویان زن بیشتر بود که این مساله لزوم آموزش بیشتر دانشجویان زن را که بنا به شرایط موجود جامعه احتمالا در آینده بیشتر با مسایل مربوط به سقط جنین برخورد خواهند داشت آشکار می‌کند.

در بررسی به عمل آمده در مطالعه‌ی حاضر ۸۵/۵٪ دانشجویان فقط برخی از اختلالات ژنتیکی را جزء موارد مجاز سقط درمانی می‌دانستند که نتایج فوق با مطالعه‌ی انجام شده در شهر یزد (۶۳٪) همخوانی نسبی دارد و همچنین با مطالعه انجام شده در متخصصین زنان و ماماهای شهر کرمان که (۶۰/۱٪) پاسخ صحیح دادند، نیز همخوانی نسبی دارد (۱۴،۱۵).

همچنین در مورد مجوز سقط در زن باردار مبتلا به صرع مقاوم به درمان چند دارویی ۲۴/۵٪ پاسخ درست دادند که با مطالعه‌ی انجام شده در کرمان (۳۳/۶٪) همخوانی نسبی دارد (۱۴). همچنین در مورد حداکثر سن جنین که می‌توان برای سقط درمانی اقدام کرد، ۵۷/۵٪ پاسخ صحیح دادند که با مطالعه‌ی انجام شده در متخصصین زنان و ماماهای شهر کرمان (۷۱/۳٪) همخوانی نسبی دارد (۱۴). در مورد مرجع صدور مجوز سقط جنین درمانی که خطر جانی برای مادر دارد، تنها ۲۰/۵٪ از دانشجویان پاسخ صحیح دادند که در مقایسه با مطالعه‌ی انجام شده در شهر کرمان (۸۹/۵٪) بسیار پایین تر بود (۱۴).

در این مطالعه ۲۹/۵٪ از دانشجویان معتقد بودند که تنها رضایت پدر جهت انجام سقط درمانی کافی است و ۵۵/۵٪ وجود رضایت پدر و مادر هر دو را الزامی می‌دانستند که در مطالعه انجام شده در شهر کرمان ۷۴/۱٪ پاسخ غلط دادند که نسبت به مطالعه ما بالاتر بود (۱۴). همچنین ۲۸/۵٪ از دانشجویان به درستی می دانستند که دیه سقط جنین از سن ۱۹ هفتگی در جنین دختر و پسر متفاوت است در حالیکه در مطالعه شهر کرمان (۷۰/۶٪) و در مطالعه‌ای که در شهر یزد انجام شد (۳۵/۵٪) و در مطالعه پرستاران شهر کرمان (۷۶/۷٪) پاسخ صحیح دادند (۱۴،۱۵،۱۷). این نشان دهنده این است که میزان آگاهی دانشجویان پزشکی ما کمتر از حد انتظار است. بنابراین در طی دوران تحصیل دانشجویان پزشکی باید به این مسایل بیشتر پرداخته شود.

۳۸/۵٪ دانشجویان می‌دانستند که در بارداری ناشی از تجاوز تنها در صورت وجود اندیکاسیون‌های مادری یا جنینی سقط مجاز به سقط جنین هستیم و در مطالعه‌ای که در سال ۲۰۰۲ در جامعه آمریکا در خصوص چه وقت باید اجازه سقط جنین داده شود، ۹۵٪ افراد معتقد بودند، در صورتی که زندگی زن در خطر باشد باید سقط انجام پذیرد (۱۴).

اگرچه آگاهی از قوانین مربوط به پزشکی قانونی برای تمامی پزشکان لازم به نظر می‌رسد، ولی مطالعات در این زمینه چه در داخل کشور و چه در خارج محدود است که از آن می توان به عنوان یکی از محدودیت‌های این مطالعه نام برد. از محدودیت‌های دیگر این مطالعه، می‌توان به محدود بودن آن به دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران اشاره کرد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه که سطح آگاهی دانشجویان در حد متوسط بود، به نظر می‌رسد آموزه‌های قانونی باید به نحو موثرتری در دروس دانشگاهی گنجانده شود و برنامه‌های باز آموزی و کارگاه های آموزشی جهت افزایش آگاهی کادر درمان برگزار شود تا از کاهش دانش افراد با فاصله گرفتن از زمان تحصیل جلوگیری شود. بی شک با انجام چنین اقداماتی از مشکلات قضایی دامنگیر گروه‌های پزشکی کاسته خواهد شد و به افزایش سلامت جامعه‌ی زنان باردار نیز کمک خواهد شد. در مجموع با توجه به

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

اهمیت سلامت زنـان بـاردار و لـزوم جلـوگیری از عـوارض سقطهای غیر قانونی، به نظر می‌رسـد بـا در نظـر گـرفتن مبانی شرع مقدس اسلام و اسـتفاده از علـوم روز پزشـکی، باید جهـت تهیـه و تنظـیم مقـررات و قـوانین مناسـب در کشور تلاش کرد.

تقدیر و تشکر

از همکاری صمیمانه معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهـران و دانشـکده پزشـکی ایـن دانشـگاه وکلیـه افرادیکه در جمع آوری اطلاعات همکاری نمودند و در این تحقیق شرکت نمودند، سپاسگزاری و قدردانی می نماییم.

References

1- Cunningham F.williams obstetric, 22h ed,New York: Mc Graw-Hill professional ; 2005. 886-1179.
2- Hojjat H. Rules for Doctors and para medical jobs. 4h ed. Qom: The Central Publication of Islamic Propaganda; 1997,120-125. [Persian]
3- Gudarzi F. Forensic Medicine.1 st ed. Tehran: Gutenberg; 1998, 79-273. [Persian]
4- Mansour G. Islam's laws. 46 ed. Iran: Agah publisher Company:2008,172. [Persian]
5- Iman Khomeini. Tahrir alvasileh, Diat. 1990;vol(2): Tehran: 78-568. [Persian]
6- Mohammadi Hamedani A. Study of abortion law in islam.1st ed. Tehran: Golzar Ketab ;2006:57
7- Mohaghegh-Damad S M., A study on abortion complications and issues surrounding it. Proceedings of Medical Ethics: Issues Mostahdese. Tehran, Research Center of Medical Ethics,Iran, published by Soroush ;2001:142 [Persian]
8- Compbell A, Gillett G. Medical ethics: issues before birth. UK: Oxford university press, 2001, . 98-114.
9- Ghadipasha M, Aminian Z. The study of abortion licenses being issued by forensic medicine office of Kerman in 2005 and a short comparison with last years issued licenses. Journal of Kerman university of Medical sciences, 2007; 14(2):52-147. [Persian]
10- Singh S. Hospital admissions resulting from unsafe abortion: estimates from 13 developing countries. Lancet. 2006 Nov 25; 368(95) 500; 1887-92.
11- Moeini A, Hamidi V. Frequency of abortion in Roeintan hospital between 1993 to 1997, scientific journal of Forensic Medicine. 1999; 5 (Apr-May):16-17. [Persian]
12- Sadr S-SH., Abedi M., Gadyani M., Abedi Ma. A survey on permits of therapeutic abortion in Iran by legal medicine organization with in one year from Jan. to Dec.2003. Scientific journal of Forensic Medicine. 2006 winter; 11(4):198-200. [Persian]
13- Towfighi H., Mousavi pour F.,Barooni SH. The study of abortion licenses being issued by forensic medicine office of Tehran science 1999 to 2000. Scientific Journal of Forensic Medicine. 2001; 7(22):21-27. [Persian]
14- The study of knowledge of gynecologists and midwives in Kerman concerning the abortion rules and regulation in 2008. Scientific Journal of Forensic Medicine 2009; 15(55):176-181. [Persian]
15- Ghadipasha M, Bashardoost N, samaderad B. The study of knowledge of gynecologists and midwives in Yazd concerning the therapeutic abortion and

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

criminal abortion rules and regulation. Journal of shaheed sadoghi University of Medical Sciences Yazdi, 1390; 19(2):141-147 [Persian]

16- Darval L, Mc Mahon M, Piterman L. Medico-legal knowledge of general practitioners: disjunctions, errors and uncertainties. Rev invest clin J, 1995; 47(1): 5-12.

17- Haydari M., Mohseni M. Nursing's knowledge of socio-legal aspect of legal medicine. MS thesis. 2007-2008, Kerman University [Persian]

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]

Tehran University of Medical Students' Awareness about Abortion Laws in 2011

Nahid kazemzade*- Zahra Shabannejadkhas**†- Nastran Bahadouri***

*MD, Assistant Professor in Forensic Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
**MD, Assistant in Forensic Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
***MD, General Practitioner, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Background: Abortion around the world is important. Islamic law as it is important .WHO estimated that one eight of pregnancy death is just because of illegal abortion effect. Lack of education of student of medicine about the abortion regulation and rules can endanger the pregnant mother life and also make some problem for medical communities.

Methods: This study is a cross sectional study and all 200 student of medicine of medical science of Tehran university have been evaluated by considering the knowledge level of rules and regulation of abortion. The questionnaire has been used in order to collect all data. After completion, the SPSS software has been used for analyzing data.

Findings: Of the 200 patients, 37.5% were male and 62.5% female. Male and female students' knowledge of the differences was significant. Their knowledge of males was higher than females. knowledge of Basic science student was 28% (weak), physiopathology students, was 38% (moderate),stager students was 55% student (on average) and intern students was %48 (on average). The awareness of medical student in different levels of education was statistically significant difference .the knowledge of stager students was greater.

Conclusions: According to the study the knowledge of student about abortion laws was moderate. Forensic medicine course should be more effectively integrated into academic courses and retraining programs and workshops will be held to increase knowledge of health staff Undoubtedly reduce forensic problems and also will be improved the health of pregnant women .

Keywords: Knowledge, Laws, Abortion, Medical Students

Received: 27 July 2013 *Accepted: 12 Oct 2013*
†Correspondence: *Forensic Medicine Department, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. Tel:021-66405588 ، Shabannejadkhas@gmail.com*

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-01]